

EFESAS

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Vo pasio rigatoreva Pol tuukepa kepa-ia toupaooro eisi Rom aue-ia 61-63 yia Jisas vaaro isivaaro iava kavaua. Pol aue iava rigatoreva ra katai vovouvira rutu toupave Jisas vaisiario-ia voeao lotupa irara. Ari ita, oirao pie vovou irara oiso rutu toupaveira, Jisas iava varaua (Ef 1:23, 4:25, 5:23, 30), ro ira oiso toupaveira osa kukue (Ef 4:15-16). Ora vao sios voea ita lotupa irara oea oiso rutu toupaveira Kraisa oiraaro vatuava (Ef 5:22-32) vo osa rera-a vatuato. Evo reoro rutu rigatoreva Pol lotupa irara goru piesa, voeao oea oisoa Efesas urui-ia toupave.

1. Ira pievira aviavi pie reoro rigatoreva Pol, 1:1-2.
2. Kraisa ro ira vo raiva vituaro rutu oa-ia uvuipaa oirara ra vorevira voreave Pautoa iare rera tapo ora agiagipaoro ita, 1:3–3:21.
3. Opitupiturovu iava torevoko pitupituro oara purapaveira voeao oea aviavia-ia toupaveira Pauto vaoro, 4:1–6:20.
4. Pol veoro voki purareva oearovuva oirara, 6:21-24.

¹ Ragai-a Pol ragoa vo pasio rigatoavoi visii rutupa Pauto voeaaro visiigoa evoa Efesas-ia toupataveira. Visiigoa Kraisa Jisas vo reoro uvu rovtava. Uva vo vokio-ia toupaveira rutu toupatavovi Kraisa Jisas-va ora tautosipaoro oisi raga vo reo sirova utupaoro. Ari ita, Pauto ragai

roporeva ora rera vo ruipaaro-ia, oisore ra aposel kovo-ia pitupaoro Jisas Kraiis kareke piepaa. ² Oire uva ragai vo ruipaaro oiso rutu toupai voi visiipa, Pauto ro vigei Aitearo ora ro vigei reraaro Turaro Jisas Kraiis evaiterei aiterea vokiara rutu-ia tauvaa ora gavaurea vatepasiveira visiipa.

Pauto Vigei Vatepareveira Viraakoa Vao-ia Ro-ia Jisas Kraiis

³ Uva vearopai ra rera-ia Pauto vuurapa vaisi purapape ro Aitetoaaro Jisas Kraiis vigei Turaroaro. Uvare vigei rutu viraakorevora orekerovu rutu vearopara vateoro varao rera vo Saraaro iava, auere oiso ra uraura tootooro oavi tauvapareve, uvare kataivira rutu vigei Jisas Kraiis tapo toupapeira. ⁴ Voari rutu tuariri vo osa Pauto rasito pura asavira toureva, uva vo vuuta-a eva oa rutu-ia Pauto vigei ropo rovoreva rutu, oisore ra oiso toupape, Vigei rera voeaaro rutu. Oa-a vao vituaro rutu riaaro iava, rera ro-ia Kraiis. Uva oisi-a eisi osa iava uvuipaviei ra torevoko vovou rutu purapape vao oa-ia viapau vuria vai vo rera osireiari-ia Pauto. ⁵ ✧ Ari ita, Pauto vigei kavikoreva rutu, uvare vigeire rugorugooroepa rutu voari rovoa-ia ro iava Jisas Kraiis, ira iavirava vigei ourevere taru vorevira ora rera iare oiso vigei vaisioro, Ragai ovii iraraaro. Eisi osa pierevere, uvare rera rutu vo ruipaaro-a Pauto. ⁶ Rera-ia vuurapa vaisi pura iraopata ro-ia Pauto vaore rugorugooapaoro rutu, akukua vatevatea vovou ora vao rera vo tauvaaro vereopa vovou-ia vigei-ia. Eake iava? Uvare rera Oviitoaaro-a ira oisoo

✧ **1:5:** Ro 8:28-34

lavikopareve rutu. Ira iavirava akukuvira rutu evara oupapeira.

⁷ Ro-ia Jisas ira evao parikou-ia kopiiproepa. Oa iava voa rera iava revasiva parueva vigei iava vuri vovouro veraoro rutu. Oiraopavira rutu Pauto vo siraoaro riroa rutu vao oa iavirava vigei karurevora vuria vo tuukearo iava. ⁸ Vo sirao-ia oa pute pievira rutu vigeipa vaterevora. Eake iava? Uvare orekerovu rutu-ia tarai rovoroepea rutu. ⁹ ☆ Iu. Uvare Pauto ora rera raga vo ruipaaro sirova utuoro vao vatau reo poeravira karekereva. Vo reo oa voari rutu tou rovova ro iava Krai Pauto vo rugooaro iava. ¹⁰ Oreoa-ia Pauto ovokivu reesireva vao oa-ia Krai iava orekerovu rutupa kukue purareverea varao oara rutu gurureverea vo vuvuiua-ia ora vo rasitoa-ia ora rera iare. Uva eisi osa pieoro oiso ora rera vo ruipaaro sirova uturo.

¹¹ Pauto ora rera vo ruipaaro-ia vigei roporeva vo Krai vaisiario sovara-ia, oiso ra oiso toupape, Rera voeaaro vigei. Uvare ora rera vo ruipaaro raga-ia oaravu rutu purapareveira. ¹² Oiraopavira rutu, vigei vao-ia vigoa Krai-ia oisoa rari rovopavio. Ra oarovu vigei varaaro oirao pie vovouro kekepaoro uvuipaai ra vuu-rapa vaisi purapaive Pautoa-ia.

¹³ ☆ Oire uva oisi ragavira eisi osa toupaivoi visii rutu-ia. Eake iava? Uvare voari rovoa-ia oiraopa reo uvu rovtavora vao Vearo Siposipo osiposipoa iava uvuiparoi Pauto ra vigei oureve vorevira ora rera iare. Oa iava Krai-ia raritaera.

☆ **1:9:** Ro 16:25 ☆ **1:13:** Jo 16:7-11; Kl 1:5; Ef 4:30

Uva Pauto ora rerapa visii reesirevora visii vateoro Tugoropato Uraurato ro ira iava rovoa-ia Reo Ovoi purareva. ¹⁴ ✧ Ro-ia Tugoropato Uraurato rovopatoa rutu varaopa oara oupaperea vo utupaua. Oiraopavira rutu rera-a eera ira iava uvuipaviei ra ora vigei-ia rera sovopaoro va iava oiso purapavio, O, oiraopa reo rutu vao Pauto vaaro oa tavitavipapeira varao rutu iava oara vaterevorea Pauto vigei ouoro ora rera iare. Uva vearovira rutu Pauto, uvare rei vaisitoa rutu-a vii.

Pol Variroepa Pautoa Iare Oiso Ra Efesas-pa Irapa Taraia Vateve

¹⁵⁻¹⁶ Vo voki-a vao oa-ia visii iava uvu rovooro variripaoro rovoraera Pautoa iare visii iavirava rera-ia vearo vaisi puraoro. Ari ita, evo voki-ia visii-ia tarai rovoraepa rovovira rutu, vo osa Jisas Kraiss oirao piepatavora ro vigei Turaroaro. Oa iava eva oisoa oearovupa siraopata voearo Pauto voeaaro. ¹⁷ Oisi-a eisi osa rugoopaoro Pauto akepaaveira ro Jisas Kraiss Turaro Aitearo ro ira kerariava toupaveira, ira arepaaveira visiipa, oiso ra visiipa Tugoropato Uraurato vatepareve. Auere ra va iava vearovira rutu Pautoa-ia taraipata. ¹⁸ ✧ Ira arepaaveira oiso ra visii varaaro rugorugooara karureve aviavia ariarava rera vaaro. Eva-a oa iava uvuipatai ra vovio utupaua roroiovira rutu varao keketa oara karekerevorea varao oarare tuepataveira. Aue vituaro iava uvare visii ourevora ora rera iare. Oiraopavira rutu oiso osa va vao Reo Ovoi oa

✧ **1:14:** 2 Ko 1:22 ✧ **1:18:** Ap 26:18; Ef 6:10

purareva Pauto, oiso ra rera voeaaro rutu viraako iraoreve rutu vo utupa voki-ia. Uva va-a eva riroa rutu viraakoa oa eveitavere rara. ¹⁹ Ari ita, vo vokio tapo rera vo goruaro riro varivarivira rutu kovopaiveira vigei tauvapaoro vao vigoa rera oirao piepapeira. Eisi osa iava uvuipatai ra varao-ia riopara rera varaaro taraipata aviavi pievira rutu. ²⁰ Uva vo gorua-a eva oa vaova areiipaiveira ogorua iava Krai vorevira tore piereva kopii iava rera pau piesa vo ora rera vaaro-ia oirapapa varata vo Pauto vo uruiario-ia vo vuvuiua-ia. ²¹ ✧ Oa iava voa toupaooro oearovu rutu-ia reipa irara putepareveira oiso-ia, gavmanpa reipa irara-a voeao, ari turaro irara-a voeao, ora voeao tapo pau tugara irara ora en-selpa irara oea reipai vo vokio ora vo utupaua. Ari ita, oea rutu-ia evoea pute iraopareveira rera raga ro-ia Krai. ²² ✧ Oiraopavira rutu Pauto orekerovu rutu tovoreva vo Krai tasiaro reroaro, oiso ra varapa kukue purapareve vigeipa lotupa irara vigoa rera iava varauava ovoovovira toupapeira. ²³ Uva voua-a varaua lotuua oua-ia ovoivira rutu toupareveira. Ira voraro rutu orekerovu rutu ovoi pie iraopareveira.

2

Pauto Vigei Oiso Rutu Piereva, Kopii Irara Vigei, Oisore Ra Avaavaovira Krai Tapo Tootoopavio

¹ Ari ita, voari tuariri rutu uva oisoa oiso rutu toupata osa kopii irara. Eake iava? Uvare oisoa

✧ 1:21: Fl 2:9-10 ✧ 1:22: Ef 4:15

kaureopaoro rirovira rutu vuri vovouro purapata. ² Uva vo vuuta-a eva oa-ia toupaooro oisoa vo rasio vo pitupituroaro ragapa ruipapata. Oa iava Seten vo pitupituroaro raga oisoa purapata, ro ira tugara kare rutupa turaroparoveira. Ira kovopareveira vo voeao sopaaro-ia oea Pautoava ora kaureopaaveira. ³ ✧ Oiraopavira rutu ita oiso osa vigei tapo piepapeira vo ora vigei raga vo ruiparoaro sirova utupaoro. Ari ita, varo-ia vuri vovouro oara puraepa voari tuariri oara varaura vo ruiparoaro-ia karekeepa ora vo tapo vigei vo rugorugooroaro-ia. Uva oisi-a eisi osa pieepa, oa iava tutuu pie ragava Pautoa-pa, oiso ra vigei varaaro vuriara voriaro vatereve vigeipa oiso osa oearovu oirara oisoa piepareve.

⁴ ✧ Vo osa rirovira rutu siraopaoro vigeipa rera vaaro riroa sirao rutu vatereva vigeipa. ⁵ Oire uva-a va eva oa vituaro iava avaavaovira vigei rutu tootoo piereva Krai tapo, vigoa oisoa oiso rutu toupape, Kopii irara aue-ia vuri vovou. Oiraopavira rutu uvare Pautoa-re riroepa rutu vao vereopa vovou. Oa iava vorevira ora rera iare vigei oureva vigeipa siraooro. ⁶ ✧ Uva vigei vorevira tore pieparevora, uvare vigei tavosireva Krai tapo. Uva oisi-a eisi osa ragavira ovoovovira toupaooro Krai Jisas tapo vuvuiua-ia turarovira toupapeira. ⁷ Oire vigei oiso piereva. Oa vituaro iava oearovu vo utupa vuutaro-ia uvuipaai ra vigeiva vurapaoro Pauto vo vatearo vao sirao vate eveipaive vo vigei-ia vo osa Krai Jisas-va ora tavosipavio. Vo sirao-ia oa oaravu

✧ **2:3:** Ga 5:16-17; Ro 2:14 ✧ **2:4:** Ro 10:12; Sam 103:1-14

✧ **2:6:** Ef 1:20

rutu-ia pute iraopaiveira. ⁸ Oa-ia Pauto akuku-
vira rutu vigei vorevira ourevora ora rera iare
vo vigei varaaro sirova oirao pie vovouro. Oire
uva apeisi-a? E vigei raga vo kovoaro riaaro
iava oiso toupapeira? Viapau rutu. Ari vao
raga-a akuku vate Pauto vaaro. ⁹ ✧ Uva viapau
rutu uvuipavioveira ora vigei raga-ia vuurapa
vaisi purapape. Eake iava? Uvare viapau oiso
vigei vo kovoaro-a. ¹⁰ Iu, uvare Pautoa raga
kataito vigei pura rovorevoiva, vigeipa Airepa
Tootoo vatereva ro-ia Jisas Krais. Oiraopavira
rutu uvare vao rutupa oisoa ruipaparo, vo osa
vearovira rutu toupape oearovivu tauvapaoro,
uvare tuariri vo vovou reesi rovoreva vigeipa
oearovivupa siraopasa.

*Krais Vo Sararei Takuvureva Oa Iava Kataia
Purava*

¹¹ Oire ra opeita vaore ovaupata osa Jiu-pa irara
voeao rakari verapa irara oisoa visii vaisipaive
oiso, Vuiuipa irara visii oea-ia viapau reesia vai
toupaveira. Iu. Uva ora visiire rugoopata, Vigei-
a Jentael-pa irara vigoa ratau kavauiepa. ¹² Ora
oiso tapo rugoopata, Vo vuuta-a eva oa-ia Krais-
pa oisoa toko pievira toupaiio, uvare igei rutu-a
vao-ia tauaipa irara raga aapaapau irara voeaopa
Pauto voeaaro Jiu. Ari ita, voeapa evoea Jiu
Reo Ovoi purareva osa sopaipavira oisoa toupata
vaopa Reo Ovoi. Oa iava viapau uvuipataera ra
oaravu avu vai oupata Pauto ruvara-ia. Otoua-a
eva visii vaaro oa-ia oisoa Pautoa-pa rorukovira

✧ **2:9:** Ro 3:20, 28; 2 Ti 1:9

rutu oisoa toupata. Eva-a oa iava oisoa via-pau oaravu avu vaire tuepata varao vova Pauto.

¹³ ✧ Ari ita, voari tuariri tauaivira rutu oisoa toupata, ovusa vo vokio-ia Krai Jisas-va ora tavosipaoro uvui iraopatai ra Pautoa iare tutuu piepata. Oa vituaro iava uvuipatai ra oiso pieta, uvare vigeipa kopiioepa Krai ora rera iava revasiva petooro.

¹⁴ ✧ Rera raga-a ira Jiu-pa irararei ora ratau tou irara takuvureva. Oa iava ora agiagiaepa, uvare rera vo kopiiaro-ia vigei ariarava kovokovoa tokoreva. Oa-a vao oa-ia ora vigeiva keripa pitupitu opesi pie ovoireva.

¹⁵⁻¹⁶ Uva evao parikou-ia kopiioro Jiu varaaro reo goruro opesi pierewa varao oara-ia oisoa oiso visii vaisipaive, Aapaapau irara. Uva oiso osa pieoro voarei iava airepa sara roro pierewa ora rera-ia voea tavosioro. Eisi osa iava gavaure vovou-ia kataivira toupapeira, uvare Pautoa tapo ora agiagipavioveira. Iu, uva oiso osa kataivira toueiva, vigei vaaro keripa vovou opesiepa vao-ia evao parikou.

¹⁷ Oiraopavira Krai pouro viropa Vearo Sipoipo iava siposipopaoro aue iava gavaurea aviavi pievira. Uva va-a vao osa va purareva visiipa ratau tou irara visiigoa oisoa Pautoa-pa tauaivira rutu toupata. Ora igei tapopa vao-ia Jiu-pa irara igoa oisoa rera-ia taraipaoro rera ruvara-ia toupai.

¹⁸ ✧ Iu, Jisas Krai vo kovoaro-a vao vituaro rutu oiso-ia, oa-ia uvuipaviei vigei Jiu-pa irara ora visii ratau tou irara ra aite Pauto osireiario iare koatavio, vo ovusa Tugoropato Uraurato vigei rutu tauva-

✧ **2:13:** Hi 10:19-25 ✧ **2:14:** Kl 3:15; 1 Ko 12:13 ✧ **2:18:** Ef 3:12; 1 Ko 12:13

pareve.

¹⁹ Visii vao-ia ratau tou irara, viapau oiso vorerivira ratau tou irara-a visii. Ora viapau oiso aapaapau irara-a visii. Viapau rutu. Eake iava? Uvare visii-a ora igei Pauto voeaaro katai irara rutu. Aue iava uvare vigei rutu-a Pauto ovii iraraaro. ²⁰ ✧ Oire voeao-ia profet irara ora voeao aposel irara oeara rutu-a tuutara. Oa iava voea riara-ia torepaaveira oiso toupaooro. Ari ita, Krai Jisas-a eera rovopatoa rutu Tuutata. Oiso osa vo tuutao oa tovo rovopaiveira aveke tuuta vo osa kepa-ia pau vovouave. ²¹ Oire eera kukuuvu tuuta Jisas ira-ia vigei rutu uvuipavioveira ra rera raga-ia ora takuvupavio, ra riropape kovapaoro vo osa vearo pitupituro purapape. Oa iava uvuipaviei ra oiso rutu toupape osa rera vo kepaaro Tugoropa Kepa vao oa-ia viapau vuria vaiei. ²² Uva visii tapo visiigoa uvuipatai ra rera raga-ia tavosivira toupata oearovivu tapo voearo oirao pie vovou irara. Eva-a oa vituaro rutu iava Pauto vo kepa paureve rera vo kepaaro. Visii rutu-ia vo kepao oa sovara-ia toupaveira urauravira Tugoropato.

3

Pol Vo Kovoaro Voeopa Siposipopasa Ratau Tou Irara

¹ ✧ Ragai-a Pol Jisas Krai kovopatoaaro ragoa vo toupavoitu kepa kepa-ia, uvare visii iava tapo siposipopaveira oiso, Vigei rutu-a katai irara rutu. ² Vao vai-ia pasi taraipataveira oiso

✧ **2:20:** 1 Ko 3:9-11; 1 Pi 2:6-8 ✧ **3:1:** Kl 1:24-29

osa Pauto ragai tauvaoro ragai vatereva vo kovo-ia, oisore ra visii tauvaa. Iu, vao-ia taraipatai ora oavu-ia tapo vao. ³ Vo osa Pauto ora rera vo vovouaro karekereva ragaipa, oiso ra va-ia taraira. [Ari ita, gare visivi va iava siposipoa-vora visiipa oavu-ia rigatoa ragai vaaro]. ⁴ Evo rigato oa vieipaoro uvuipatai ra va iava ragai-ia taraipaoro oiso purapata, “Akoea, Pol roroiovira rutu taraiparoveira varao-ia oara Krai iava vatauvira toupaveira.” ⁵ Ari ita, voari tuariri uva oisoa Pauto vo vovouaro vatauvira rutu tou rovopaive. Oa iava rera voeaaro viapau oisoa va-ia taraipaave. Uva vo vokio Pauto ora rera vo reoreoaro aue-ia Tugoropato Uraurato karekerevora ora rera voeareiaropa voeao aposel irara ora voeao profet irara, oeara roroio sopavira rutu oisoa toupave. ⁶ ✧ Vo reo-a oreoa oisoa vataupape oa oiso oisoa purapape, “Voeao ratau tou irara oea orekerovu rutu ouiverea Pauto ruvarai-ia oiso osa voeao Jiu-pa irara. Vao oa vituaro-a vao-ia Vearo Siposipo, oa iava vigei rutu oiso toupai, Katai irara. Uvare oiraopa rutu-a vao Reo Ovoi oa purareva Pauto Krai Jisas iava vigei rutupa.

⁷ Ari ita, Pauto vo kovo vatereva ragaipa, oiso ra oearovu rutupa siposipopaa Vearo Siposipo iava. Oa iava ragai tauvapareveira rera raga vo goruaro-ia, oisore ra torevokovira rutu rera vo kovoaro purapaa. ⁸ ✧ Oiraopavira rutu uvare oirara rutu voeao Pauto voeaaro oea ragai-ia putepaveira. Eake iava? Uvare akaipatoavi rutu-a ragai. Ari ragai raga roporevora Pauto,

✧ 3:6: Ro 9:24-33 ✧ 3:8: 1 Ti 1:12-15

oiso ra Vearo Siposipo kaea voeaopa ratau tou irara. Osiposipoa varao iava Krais varaaro vearopara oara viapau uvuipatai oiso ra vara vieipata, uvare viapau oiso vara iava rekasia vaiei. ⁹ Ora vao tapo osa oisore ragai reesireva, ra voeapa Pauto vo vovouaro aviavi piepaa va kosi piepaoro roroiovira rutu. Auere ra va iava oirara rutu vearovira taraipaave oisi vo vovou kovoaro iava, ora rera-ia tapo Pauto. Vao iava osa orekerovu rutu pura rovoreva voari rovoa-ia, uva vao tapo vatau vovou pura rovoreva. ¹⁰ ☆ Uva oisi-a eisi osa pie rovoreva voari tuariri. Oa iava voeao reipa irara ensel ora oearovu oea vuvuiua-ia toupaveira tokipaoro rera vo taraiaro eveipaiveira, vo osa rera varaaro otarairovu rutu kareke piepaiveira voeao lotupa irara ora takuvupaoro kataivira. ¹¹ Oa-a vao-ia oa purareva ro-ia Jisas Krais vigei reraaro Turaro vo rasio iare rera sipooro. Uva va purareva Pauto ora rera raga vo vovouaro sirova utuoro, ovovouva oisoa toupaveve vo osa vo rasio pura asavira touva. ¹² ☆ Ari ita, uva uvuipaviei ra ora vigei-ia Jisas tавosipaoro rera oirao piepape. Eva-a oa iava uvuipaviei rutu ra tuuvu vovouvira rutu Pauto iare tutuu piepape rera osireiario iare. ¹³ Va-a eva vituaro iava ragai oiso visii tavipaavoi, Viapau uvuipatai ra ragai vaaro tavaka kekepaoro visii varaaro oirao pie vovouro raverave piepata. Ari ita, vuria oupaavoi visii tauvapaoro. Eva-a oa vituaro iava uvuipatai ra varaata vovouvira rutu toupata.

☆ **3:10:** 1 Pi 1:12; 1 Ko 2:7 ☆ **3:12:** Hi 4:16

Vo Toupai Krai Vo Siraoaro Iava

¹⁴ Oire uva Pauto vo ruipaaro taraipaoro variria purapaavoi taku viropaoro Aite oaa iare.

¹⁵ Ira ruvara-ia oiraopa vaisi rutu oupapeira vigei ora voeao oea vuvuiua-ia toupaveira. ¹⁶ ✧ Ira-a ro-ia Pauto ira arepaavoi, oisore ra visiipa tupetupereovira rutu Tugoropato Uraurato vatereve vao iava keraria oa viapau opesia vai, oisore ra rera iavirava visii varaaro oirao pie vovouro goru pie iraoreve. ¹⁷ Ora vaore tapo variriparai oiso ra Krai visii sopaaro-ia tootooparo, vo rara rera oirao piepata rutu. Uva tupaoro evoa rera vo siraoaro uvuipai ra karekepe. Oa vituaro iava eva uvuipatai ra goruvira toreta oiso osa evaoara, oara rasitoa-ia ikoara roko piepaoro goruvira rutu riropavira torepapeira. ¹⁸ ✧ Ora oiso variripara ra visii rutu-a vao ora voeao Pauto voearo visiigoa rutu uvuipatai ra Krai vo vovouaro sirao vovou roroiovira eveipata rutu. Ovovoua oiso rutu toupaveira oiso, vo parakaaro-a vao, ari va kaekaearo-a vao, ari va torearo-a vao, ora va rokoaro-a vao. ¹⁹ ✧ Uva eisi osa ragavira uvuipaoro uvuipatai ra vo sirao uvuiaro-ia taraita. Ari oiraopavira rutu uvare viapau oiso irai uvuiparoi ra rera vo siraoaro rekasiaro rutu-ia taraiparo. Uva eisi tupaoro Pauto visii sopaaro-ia uvuipa ra visii vuku piepareve rutu ora rera raga-ia.

²⁰ Oire uva Pauto ora rera vo goruaro vituaro karekepareveira vigei sopaaro-ia. Eva oa vigei vo areroaro-ia ora vigei vo rugorugooaro-ia pute

✧ **3:16:** Fl 4:19 ✧ **3:18:** Ef 1:18; Jop 11:8-9 ✧ **3:19:** Kl 2:10; Ef 1:23

pievira okovorovu rutu purapaiaveira. ²¹ Uva va-
a vao oa iava vuurapa vaisi purapapeira Pautoa-
pa. Uvare evara oirao piepareveira rera vo
goruroaro ora rera vo siraoaro vo lotua sovara-ia
ora vo Krai Jisas tapo-ia. Ari ita, vokiara rutu-ia
rera vaisiara kae piepapeira rutu opesi asavira.
Eisi ovoiei.

4

Vigei-a Vao Kristen Irara Krai Iava Varaua

¹ ☆ Ragai vo-ia tuukepa kepa-ia toupavaoi,
uvare Turaro kovopatoaaro-a ragai. Ragoa
oiso goruvira visii tavipaavoi, Pauto visii keer-
arevoiva, visii-ia uvuia purarevora, oisore ra
vearovira tootoopaoro vo uvui-ia rekasipata.
² Uva oisi-a eisi osa tupaoro uvuipatai ra gavau-
revira rutu tupaoro vo ora visii raga iava vaisiara
vara piepaoro. Ra opeita kasipu vovouro purap-
ata. Ari uvui iraopatai ra visii iava sirao vovou
rutu kosi piepata oearovivu tauvapaoro. ³ Vo
vovou rutu pura iraopata oa purapareveira Tu-
goropato Uraurato visii-ia, oiso ra kataivira rutu
tou iraopata. Oire ra oisi vo vovou sovopaoro ora
visii-ia gavaevira rutu tou iraopata. ⁴ Kataivira
rutu tou iraopata oiso osa kataiua varaua. Ora
vao tapo uvare kataito-a Uraurato vigei reraaro.
Ora oiso osa vaeavira rutu visii ruture keer-
aroepa Pauto, oisore ra oisi raga ita vaeavira
raga orekerovu ruture tuepata varao oupasa rera
vaaro iava keraria. ⁵ ☆ Uvare kataitoa raga vigei
reraaro Turaro. Ra rera-ia kataia raga oirao

☆ **4:1:** 1 Te 2:12 ☆ **4:5:** 1 Ko 12:12-13, 15:1-8

pie vovou purapape. Ora vao tapo kataia rutu baptaisa oa-ia uvuipaviei ra ora reesipavio va oupaoro. ⁶ Ari ita, uvare kataitoa rutu-a Pauto ira oiso toupaveira, Oirara rutu Aitearo. Rera raga reiparoveira vigei rutupa. Ira rera vo goruaro vigeipa katakataivira vatepareveira, oisore ra rera vo kovoaro purapape. Ora oiso tapo osa katakataivira vigei iava sopaura-ia toupaveira.

⁷ Vigei rutu vao-ia vigoa voari tuariri pisavira rutu vatevatea ouepa Krai ruvara-ia, vo osa vigei rutupa katakataivira vara vatereva ora rera vo ruipaaro sirova. ⁸ ✧ Vo Tugoropa Vuku-ia oiso purapapeira,

‘Vo osa tuukepa irara tapo iparoepa viara-ia ruture, oa iava vatevateara voeapa vatereva oirara.’

⁹ Oire uva aa vao-a vao vo reo vituaro vao-ia vo osa iparoepa voea tapo? Vao-ia oa vituaro vo osa rasito sovara-ia roko rovoreva. ¹⁰ Uva voava toreoro vuvuiua-ia puteoro iparoepa rutu. Oire uva vo rekasio ora rera vo tavukiroaro rutu uvui pierewa vara agasi pieoro rutu ora rera-ia.

¹¹ ✧ Ari ita, uvare rera raga ira vara rutu vatevateara vatereva oirara rutupa oiso-ia, oearovu-a voeao oea roporeva aposel kovo purapasa. Ari voeao profet irara oea roporeva, oisore ra rera vo reoaro vatevateive oirara rutupa. Ari voeao oea roporeva Vearo Sipoipo iava siposiposa va uvarovu ruture sikasikaoro, oea vaisipaiveira oiso, evanselis. Ari voea oea roporeva, oisore ra rera vo reoaro iava oirara rutu tarai piepaive voea tauvapaoro, oea vaisipaiveira oiso, pasta

✧ **4:8:** Sam 68:17-19 ✧ **4:11:** 1 Ko 12:8-28; Ro 12:3-8

irara voea raga ita tisa irara. ¹² Oire uva eakere vo vatevatearo vatepareveira voeaopa oirara? Oa vituaro-a vao-ia oiso toupaveira, ra va iava oisi rutu uvuipaoro goruvira rera vo kovoaro purapaive lotupa irara. Ra va iava vigei goruvira rutu torepe, uvare vigei-a vao Krai iava varaua lotuua. ¹³ Eisi osa iava uvuipaviei vigei rutu, ra katai rugoo raga-ia vao oirao piepa pitupitu ora takuvupavio Pauto Oviitoaarore rugoopaoro Krai. Eisi osa iava uvuipaviei ra oiso rutu pura uvirovio kakae vure rirooro vo rekasisa Krai vo uvuiaro-ia. Ra va iava rera iavirava uvuivira rutu toupape Krai. ¹⁴ Oire ra voava veu kakaero vo rugooaro kavupe rirooro. Eake iava? Uvare vo kakaero evara vo rugooaro viripaiveira ora tavariopaoro oiso rutu osa kiuvu ira voraro rutu avaparoveira, ora oiso osa toru kouro. Ari ita, uvare vuri irara voeao piro piepaiveira kuvu reoro vatepaoro voeapa oea veuvira rugorugooaaveira, oisore ra voea vo vovouroaro sirova utupaave. ¹⁵⁻¹⁶ Ari vigei oearovupa siraopaoro oiraopa reoro rutu-ia uvui iraopaviei ra voea vatepape. Eisi osa iava uvuipaviei ra rirovio vo rekasisa Krai vo uvuiaro rutu-ia okovorovu rutu purapaoro. Uva vigei-a Krai iava varaua. Oa iava rera-a vigei kukuearo. Ra va iava vigei vao pisa irara ora takuvupavio rutu. Ra va iava rera vo goruaro oupape vao vova Krai vo tootoaro goruaro-ia. Oire ra va oupaoro rera tapo tavosivira rutu riropavio, vo rara torevokovira rutu rera vaaro purapape. Uva oisi-a eisi osa iava voua varaua uvuipai ra riropape vao-ia lotuua. Eake iava? Uvare lotuua varaua vituaro rutu vao-ia

siraopa vovou.

Airepa Tootoo Toupaveira Krai Raga-ia

¹⁷ Oire uva Turaro Krai vaisiaro-ia goru-vira rutu oiso visii tavipaavoi, Opeita ora tou pie ragapata oiso rutu rorovira osa voeao ratau tou irara oea-ia viapau rari vovoua vai toupave. Uva voea vo rugorugooroaro agasi-papeira rutu aue-ia kokoropa vovouro raga.

¹⁸ Uvare voea vo rugorugooroaro-a oara rupavira rutu toupaveira. Viapau oiso voea iava rugorugooara karupa piroveira, oisore ra Pauto vo tootooaro oupave. Uvare oiraopavira rutu riitako vovou irara rutu-a voea voeao-ia vaaru vovou irara. ¹⁹ ✧ Ari ita, viapau rutu oiso ora voea vaaro ariia sovopaiveira, vo osa ora voea vo vovouroaro vuriara purapaive. Aue iava uvare ora voea iava vaseiva, oiso ra ora voea vo pitupituario raga sirova utupaave orekerovu rutu vuriara purapaoro arii asavira, varao oara-ia ora voea iava varaura agasi piepaiveira touvira rutu.

²⁰ Opeita evo pitupituro vuriara purapata, uvare viapau oiso vo tarai-a eva oa outavora vo Krai ruvara-ia oiso ra vara purapata. ²¹ Uvare vo osa Krai-ia taraia ou rovtavora, uva viapau oiso vuri pitupituro purapasa vo tarai eva outavora.

²² Oire tuariripa vovouro kavu iraota, rara varao vuri vovouro ora visii iava verata oara iava visii iava varaura oavisii agasipapeira. Varao oara visii keakeapaiveira, oisore ra vuri pitupituro purapata ora visii vo vovouroaro raga sirova utupaoro. ²³ Vosa eisi pieoro visii vo rugorugooroaro

✧ **4:19:** Ro 1:24-32

tavariota, ra va iava visii iava sopaura airepavira rutu karekepe ora tavariooro. ²⁴ ✧ Vao-ia Airepa Tootoo sisigaruea rutu, oa-ia viapau vuria vaiei. Oa ora visii-ia tovo iraota oiso rutu osa airepa varoa sisigaruea. Pauto otootooa purareva oiso osa rera vo tootooaro.

²⁵ ✧ Opeita touvira raga kuuvu reoro purapata. Ari oiraopavira rutu araoko irara oavisiiva ora reoreopata. Uvare vigei rutu takuvuvira toupapeira oiso rutu, Vigei-a kataiua varaua Kraisiava.

²⁶ Oire vosa kasipupata, ra viapau vava vuria purapata. Ikauvira raga oiso vo vovou opesi pie ovoita. Teapi vo kasipure vokipe, vo osa touvira kasipupata. ²⁷ ✧ Oa vituaro oiso toupai vao-ia, Vosa oisi touvira kasipupata, ra va-ia ora visii iava sopaura iava vasepata, ra Seten visii sopaaro-ia koataparovuri pitupituro karekepasa.

²⁸ Oire vosa irai oiratoa vai orekerovu avu vai kavirupareve, ira-a eera uvui iraoparoi ra vo pitupitu eva kavu iraoreve. Oa iava uvuiparoi ra torevokovira ora rera vaaro-ia kovoa pitureve.

Oa iava uvuiparoi ra rera vaaro voria oureve. Ra va iava oearovivu tauvapareve voearo apota irararovi. ²⁹ ✧ Opeita vuri reoro kosi piepata ora visii gisipoaro iava.

Ari uvuipatai ra vo reoro raga vearo reoro purapata. Oara iava oearovivu uvuipaai ra tauva oupaive visii ruvara-ia voeao raverave vovou irara. ³⁰ Ora opeita Pauto reraaro Tugoropato Uraurato vavata piepata orekerovu-ia vuriara oavisii. Eake iava? Uvare vo reesia-

a eva oa oirao piepareveira, oa iava Pauto visii

✧ 4:24: 2 Ko 5:17 ✧ 4:25: Sek 8:16-17 ✧ 4:27: Je 4:7 ✧ 4:29: Mt 12:34-35

eveireverea voari Ovoioipa Voki rutu-ia. Vo vokie oa-ia ora rera iare Pauto visii oureverea. ³¹ Evara rutu vuriara oara ora visii iava vera iraota oiso-ia, kasipua vao-ia, ari aveavea vao-ia, ari oarovu togapa vao-ia kasipu reoro-ia. Ora aue tapo ora vovouaro raga iare kasipupaoro, ari ikaupa vavae viki. ³² Evara ovovouroa tavariopaoro vearopara rutu pura iraopata oiso-ia, oarovivu tauvapata voearopa siraopaoro, ora voearo iava vuriara verapata oiso osa Pauto visii iava vuriara oavisii verarevora Kraisa-ia, uvare Kraisa voeaaro-a visii oirara.

5

Vigei Uvui Iraopaviei Ra Voka Iraopape Aviavia-ia

¹ ✧ Visii rutu-a Pauto ovii iraraviaro. Eva-a oa iava uvuipatai ra rera vo pitupituro vioepaoro oisi pieta, oiso rutu osa ovii kakaero aite irara vo pitupituroaro vioepaoro vara sirova utupaaveira.

² Ovoivira rutu sirao vukurova toupata vo oarovivupa siraopaoro. Vo osa oisi eisi piepaoro Kraisa vaaro sirova ovoovovira oiso utupata. Uvare vigeipa siraooro ora rera iava vasereva. Oa-ia ora rera-ia tauoa purareva. Oa iava Pauto vo tauo vearovira utuuvaaro geesireva va-ia rorupaoro rutu.

³ Ra opeita ora visiiva otopa pitupituro purapata, ora varao vuri rugooro, ora opeita oarovu varaaro riiriipata vara oupasa ora visiipa. Viapau rutu uvuipatai ra oisi eisi piepata. Ora aue tapo opeita oaravu-ia vuri reoro ora reopata vara purapasa. ⁴ Ora tapo oiso-ia, opeita ora

✧ 5:1: Lu 6:36

visiire vuri reoro purapata varao vuivupa reoro, oreoroa-ia oearovu kovata piepataveira. Via-pau. Ari uvuipatai ra Pauto vaarore rugoopaoro rutu rera-ia vuurapa vaisi pura iraopata. ⁵ Oire vearovira varao-ia tarai iraopata oiso-ia, Ro ira otoparo, ora ro ira vuri rugooro purapareve, ora ro ira oearovu varaaro riiriipareve, eera-a ira viapau uvuiparoi ra Krai vaio ora Pauto vo Saraaro iare koataro rera vo voriaro ousa. [Oa vao riiriipa pitupitu porearo oa-ia Pauto tovopareveira utupaua, rara varao raga vo touara vo rasio-ia ira piepareve. Oiso rutu osa ro ira tokarasiara raga oirao piepareveira Pauto tovopaoro rutu utupaua.]

⁶ ✧ Ora opeita iravupa ora visii iava vasepata, oiso ra visii keareve visii tavipaoro, “Viapau oavu avu vai. Ari uvuipatai vo pitupituro purapasa.” Oire teapi rera vo rearo uvuta, uvare oiraopavira rutu evo pitupituro sirova Pauto vo kasipuario karekeperea voeaore oea rerava ora kaureopaaveira rutu. ⁷ ✧ Eva oa vituaro iava visii tavipaa, Opeita voea tapo evoea ora tavosipata. ⁸ Eake iava? Uvare tuaririvi rupa vovou-ia toupataavora. Uva vo vokio-ia visii rutu-a vao Turaro vaaro-ia aviavia toupatavoi. Eva-a oa vituaro iava uvui iraopatai ra oiso rutu tou iraopata osa voeao oirara oea aviavia sovar-ia toupaveira. ⁹ Vo aviavio oa vearo vovou ora torevoko vovouro rutu kareke piepaiveira. Uva vo vovouro-a evara oara-ia uvuipatai ra vara pura iraota. ¹⁰ Vo rara orekerovu rutu

✧ 5:6: Jer 29:8; Ro 1:18 ✧ 5:7: 1 Ti 5:22

akeake iraopaoro vara purapata, ra va iava oaravu ora visii-ia sovopata vara eveipaoro oiso, O, ari Turaro roruparevoi rutu va-ia oa puraei. ¹¹ Opeita varao orekerovu purapata oara purapaiveira oearovu oara kuearo vurivira karekepa-peira. Evara-a oara purapaiveira vo rupa vovou-ia. Ari visii uvuipatai ra evara vuriara oaive viaevira kareke pie iraopata vore aviavia-ia. ¹² Vo vovouro vuriara oara ariia kareke piepaiveira, vo rara vara-ia ora reopata varao oara vatauvira purapaiveira. ¹³ Vosa vara evara vatau vovouro kosi pie rovopape vore aviavia-ia, ra va iava utupavira oiraopavira rutu vara vituaro karekepape. Aue iava uvare varao oara vatauvira toupaveira oara viaevira karekepere vo osa aviavia vara-ia rorove. ¹⁴ ☆ Eva-a oa vituaro iava oiso purapai, ‘Eraou vii viigoa uusipau. Ora vorevira toreu vii kopiito. Osa iava Kraiis vo aviaviaro uvuipai ra vii-ia rorove.’

¹⁵ Ora vatatopo iraopata. Goruvira rutu voka iraota. Teapi koveta. Ra visii vo vokaroaro oiso rutu pie iraota osa voeao varaaro riro tarai irara. Ra opeita oiso piepata osa voeao vaaru vovou irara. ¹⁶ ☆ Teapi visii vo vuutaroaro ropi ragapata. Ari vokiara rutu-ia vearo kovoro raga purapata, uvare vuriara toupai voi vo voki-ro-ia. ¹⁷ Ra opeita oiso raga toupata osa voearo vaaru vovou irara. Viapau. Ari vo osa Pauto vo vovouaro opa ruipaoro oisi vo vovou sirova ututa.

¹⁸ ☆ Ora opeita goruara-ia uukoara ukaiopata ora kokoro piepaoro. Viapau. Vosa eisi raga

☆ **5:14:** Ais 60:1; Jo 5:25 ☆ **5:16:** Kl 4:2-6 ☆ **5:18:** Pro 23:29-35

piepaoro uvuipatai ra visii raga ora opesi pieta vai pasi. Ari uvuipatai ra Tugoropato Uraurato iare ora visii iava vaseta. Ra va iava rera iava ovoivira rutu touta. ¹⁹ Vo rara ro iavirava Turaro ora visii raga ora reoreopata, vo ora visii raga ora varaata piepaoro vo reo sirovava oa toupai vo Sam ora vo erava-ia uva toupai Tugoropa reoro. Oire vo osa oiso eisi piepaoro ora visii sopaaro-ia Turaro vaisiaro kae pie iraopata. ²⁰ Ra vokiara rutu-ia vearo vaisi pura iraopata orekerovu rutu iavirava rera-ia ro Pauto vigei Aitearo, ro vaisiaro-ia Turaro vigei reraaro Jisas Krai.

Ora Oupa Pitupitu Iava Vao Oirara Ora Riakora

²¹ Oire visii vao oiso ora piepata, ra oearovivu reoroaro toupata. Oisi-a iava eisi uvuipatai ra Krai vaisiaropa avivikevira toupata.

²² Riakora visiigoa vatua irara oavisii reoarovi toupata voea vo reoroaro uvupaoro. Osa ragavira eisi piepaoro uvuipatai ra Turaro Jisas reoarovi ora tovopata. ²³ ✧ Oiso ragavira osa ro ira vatu-avaaro tokipareve, eisi osa ragavira Krai oirara rutu tokipareveira, voea lotupa irara oea oiso toupaveira, Rera iava vavaeara, ora rera iava kokotoara, ora varaua, uvare voea rutupa oiso toupaveira, Voea Kae Piepatoaaro. ²⁴ ✧ Eva vituaro iava va vao lotua Krai vo reoroaro sirova utupaveira. Oire uva visii riakora uvuipatai ra vatua irara oavisii vo reoroaro sirova vearovira rutu utupata ita.

✧ 5:23: 1 Ko 11:3; Kl 1:18 ✧ 5:24: Kl 3:18

25 ☆ Ra visii vatua irara riakora oavisiipa vearovira rutu sirao iraopata oiso osa Kraiſ lotupa irarapa sirao iraoparoveira. Uvare voeapa siraoora ora rera iava vasereva, oisore ra kopiſo voeapa. 26 Osa eisi piereva Kraiſ Pautoa iare oirara rookaoro. Uva oisi rutu-a oiso-ia osa ovoovo purareva lotupa irara sisuoro aue-ia baptaiſ ora vao Pauto vo reoaro Tugoropa Reo. 27 Uva va vituaro-a vao oiso osa uvuiparoi Jiſas ra ora rerapa lotupa irara vatepareve, vo rara vuurapavira rutu toupave. Viapau vuivuiara vai voea-ia, ora viapau regorea vai voea-ia. Ari uvuipaai ra roroiovira raga toupave, uvare vara asavira oiso voea ſiſigarue piepareve voea ſiſupaoro. 28 Eisi osa ragavira visii vatua irara riakora oavisiipa ſiraopaoro vearovira rutu vairoro tokipata. Oisi rutu osa ora visii iava varaurapa ſiraopaoro voura vearovira tokipataveira. Uvare oiso toupai, Ro ira vatuavaaropa ſiraoparoveira, ira ita-a eera ora rera varaaropa ſiraoparoveira. 29 Viapau oiso iraiſei ira ora irai iava varaua vaire kaſiparoveira. Viapau. Ari voua aio piepareveira vearovira voua tokipaoro. Eisi rutu osa Kraiſ ora rera iava varaua tokipareveira vouao-ia vao-ia lotuua. 30 Ari ita, vigei-a vao lotupa irara vigoa oiso rutu toupapeira, Rera iava vavaeara, ora kokotoara, ora orekerovu rutu varao voua-ia vouao varaua rera vouaaro. 31 ☆ Uva oiso purapapeira Tugoropa Vuku,

‘Ro oirato ira aitetoarei kavuoro avaro, ra voava iriavu riakova oureve, oire ra oisi iava eisi

☆ 5:25: Kl 3:19 ☆ 5:31: Jen 2:23-24; Mt 19:5; 1 Ko 6:16

vo rara ora ousi oiso rutu karekesi, Kataiua varaua.’

³² Uva vo reoa-a vao-ia reia rutu, oa vituaro viaevira kareke piereva Krai. Uva ragaipa oiso va porearo vituaro toupai, Lotupa irara rutu toupai Krai-ia kataiua raga purapaoro varaua rera-ia. ³³ Ari vao porearo vituaro visii rutupa oiso toupai-ia, ra ora visii vo riakoroaropa siraopata, oiso rutu osa visii vatua irara ora visiipa siraopataveira. Eva-a oa iava vairo vatua riakoro oavisii uvuipaai ra visiipa avivikevira tupaive.

6

Vo Reo Aite Irara Vo Reoaro Ora Ovii Irara

p ¹ ✧ Oire kakae vure visii vao uvui iraopatai ra aite irara oavisii vo reoaro uvupata, uvare Turaro visii tovoreva voea reroarovi. Osa eisi vearopapeira. ² Oire avivike iraopata aitearapa ora aakoara. Eva-a rovopa rutu Reo Taisi iava, oa tupaiveira aue tapo Reo Ovoi. ³ Vao Reo Ovoi oa oiso purapapeira, “Vosa eisi ragavira piepata ora visii aite iraraaropa, oire ra va iava vearovira rutu visii iava tootooara riro kaekaevira tupaive vo rasio-ia.” ⁴ ✧ Oire vei aitetoarei ora aakova viapau uvuipasiei ra ovii irara oaesii kasipu piepasi, ra va iava oisi piepaive. Viapau. Ari oiso-a vo osa voea tokipaoro voeapa vearo raiva purapasi va-ia vearovira rutu voea siposipopaoro Turaro vo siposipoaro sirova utupaoro.

✧ **6:1:** Eks 20:12 ✧ **6:4:** Pro 22:6; Jen 18:19

Kovopa Irara Iava Vo Reo Ora Voea Tokipa Irara

p⁵ ✧ Visii vao-ia akuku kovo irara visiigoa vori asavira kovo ragapataveira, visiigoa ora visii vo kovoaro purapata voeaopa avivikepaoro oea visii tokipaiveira. Oire vosa oisi eisi kovopata, ra viapau oiso orugoorovu purapata voeare. Ari uvuipatai ra voeapa kovo ragapata oiso rutu osa Kraisa-pa kovo ragapataveira. ⁶ Oire ra opeita kasiraovira rutu kovopata vo vuutao raga-ia o-ia visiiva vurapaive voeao oea visii tokipaiveira vaore rugoopaoro, ra visiire oiso purapaave, “Akoea, vearo kovoto ro-ia.” Viapau. Ari visii uvuipatai ra vo vuutara rutu iava vo voki-ro-ia visii vo varivariroaro tovopata vo vara-ia kovopaoro Pauto vo ruiapaoro sirova. Uva eisi osa ragavira uvuipatai ra eisi varivaripata vo Kraisa-pa kovopaoro. ⁷ ✧ Oire ra oisi ora visii vo kovoaro purapata rerare rugorugoopaoro Turaro Kraisa. Oa iava uvuipatai ra rorupata. Eisi osa viapau uvuipatai oiso ra oirara ragare rugorugoopata voeao oea visii tokipaiveira. ⁸ Eva-a oa vituaro porearo rutu oiso toupai, Vo osa evara uvuiaro voriaro rutu vearopara vatereverea visiipa Turaro Kraisa varao oara purapata. Eagara, vosa aa ro avuo ro ira akukuvira kovopareve, ira-ia viapau vaisia vai toupave, ora ro ira-ia vaisia toupave tapo, oea rutu vaeavira uvuiaro oisi piereverea.

p⁹ ✧ Ora visii vao-ia tokipa irara visiigoa vearo vovou iraopata voeare visii voeaaro kovopa

✧ **6:5:** Kl 3:22; Fl 2:12 ✧ **6:7:** Kl 3:23 ✧ **6:9:** Ap 10:34-35; Jo 13:13; Kl 3:25

irara. Opeita voeare reoreopaoro voea uriri piepata. Ari vaore rugoo iraopata, uvare visii tokipato toupaveira vo vuvuiua, ira reroaro toupataveira visii rutu tokipa irara ora voeao kovopa irara areiivira raga.

Oirao Pie Vovou Irara Vaaro Uutupa

p ¹⁰ Oire ovoioipa reo-a vao-ia oa oiso visiipa vatepaavoi, oiso ra goruvira rutu torepata Turaro Kraiss vo goruaro-ia. Uva oiso ruipaparai ra rera ruvara-ia vo goru outa rera tapo ora tavosioro rutu. ¹¹ Ra varao-ia ora kuvupata oara visiipa vatepareveira Pauto, oiso ra vara-ia Seten asavira vara-ia ora utopata vao asavira kuuvupa pitupituro rera varaaro. ¹² ☆ Uvare viapau oiso oirara raga tapo ora upopavioveira voeao oea-ia varaua toupaveira. Viapau. Ari voeao tapo-a uraura irara tugara oea tapo ora upopavioveira, voeoro reipa irara ora turaro irara oea urauravira toupaveira. Voeao oea vuri vovouro purapaveira rupa vovou-ia tupaoro. Voeao oea vo viara-ia ora vo rasitoa-ia tokipaaveira. ¹³ Uva oisi-a eisi osa toupaveira, uva uvuipatai ra Pauto varaaro ora utopara outa vara-ia ora utosa. Oire vosa vo vokie oa-ia vo vuri eva karekepere, oa vokie-ia goruvira rutu virivaripaoro torepatavere. Viapau oiso ra ora visii iava sopaura iava vasepata. Uva oisi-a raga eisi osa piepaoro uvuipatai ra goruvira torepata vo tugurasa uva taru vo tatu eva opesipe.

☆ **6:12:** 1 Ko 9:25; Ro 8:38

p¹⁴ ✧ Oire toreta ora virivaripaoro oiso-ia, Tuu iroro-ia takita vo ora visii kovuaro-ia, eva-a oiraopa reo rutu oa oiso rutu toupai, takipa iro. Ora vo pekerio oa-ia pitupata ora visii iava varataara oavisii utopasa. Opekeria oa oiso toupai voi osa vao torevoko vovou oa-ia viapau vuria vaiei. ¹⁵ Oire ra ora visii-ia tasipara oavisii tapo tovota varao oara oiso toupai, eva-a ikaupa voka oa-ia vokapaoro uvuipatai ra Vearo Siposipo kosi piepata uvarovu rutu, vao oa gavaure vovou iava tavipai. ¹⁶ Vokiara rutu-ia vo pekerio kaepata viurua iare oa oiso toupai, oirao piepa vovou rutu. Oa-ia uvuipatai ra o asavira rauruva iria viriario-ia tuituia toupaveira ora utopata, vo kaeo oa-ia ritaparoveira Seten. ¹⁷ ✧ Ora vao tapo kukuvaipa oa ora visii kukuearo-ia tovota va-ia kukuvaio, oa oiso toupai voi osa Pauto vigei oureva ora rera iare vigei orirusa rutu. Ora vao-ia Pauto vo rearo oriruvira pitupata, vo reo oa vatepareveira visiipa Tugoropato Uraurato. Oreoa oiso toupai osa toorio. ¹⁸ ✧ Oire uva oisi rutu piepaoro uvui iraopatai ra variripata vo vokiara rutu-ia, ovusa Tugoropato Uraurato vo tauvaaro-ia variriara purapata. Eva-a oa vituaro iava tuevira toupata variripasa. Ora vao tapo oiso osa Pauto voeaaropa oirara variripata voea tauvapaoro vo vokiara rutu-ia. ¹⁹ Ora ragaipa tapo variripata vere ra va iava Pauto ragaipa oreorovu vatepareve vo osa oirarapa siposipopasa vatatopopaa. Ora vaore tapo ragai goru piepasa variripata vere ra uriri asavira Vearo Siposipo

✧ **6:14:** Ais 11:5, 59:17 ✧ **6:17:** Ro 1:15-17 ✧ **6:18:** 1 Te 5:17

kosi piepaa vo reo poerapaoro voearopa oearovu ratau tou irara. ²⁰ Ari ita, oiraopavira uvare reo kaepato-a ragai vao-ia Vearo Siposipo kosi piepaoro. Ari vo vokio-ia ragai epao vo-ia tuukepa kepa-ia. Ragaipa variripata Pautoa iare ra uriri asavira rutu Vearo Siposipo kosi piepaa, uvare ragai vo kovoaro rutu-a.

Pol Vearo Voki Purareva Oearovuva Oirara

p ²¹ ☆ Eera Tikikas vigei araokotoaaro, irapa kavikopavioveira. Vokiara rutu-ia igei tauvareveira Turaro vo kovoaro purapaoro. Ira visii siposipoparevere ragai iava, auere ra vearovira taraipata ragai vo touaro iava ora varao iava oara purapaaveira vo toupaooro. ²² Ira-a ro-ia ira visiipa sipopaavo, oiso ra visiipa siposipopaooro visii vo vovouroaro varaata piepareve igei iava siposipopaooro.

p ²³ ☆ Oire ragai vo ruipaaro-a vao-ia oa-ia oiso ruipaparai ra Pauto ro vigei Aitearo ora Jisas Krai ro vigei Turaroaro, aiterea evaiterei gavaure vovou vatepasivoi, ora vao sirao vovou, ora vao oirao pie vovou rutu voeao rutupa igei araoko iraraaro oearoa Jisas-ia raripaaveira. ²⁴ Oire Pauto visii rutu viraakoparevoi, visiigoa ropa Turaro oavi Jisas Krai sirao iraopaoro rerapa ruipa iraopataveira. Vo ruipao iava oa-ia viapau opesia vaiei.

p Eisivi raga ra opesipe.

p Ragai-a vao, Pol.

AIREPA VAE REO OVOI
The New Testament in the Rotokas Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Rotokas long Niugini
copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rotokas

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

1713bce3-5a15-5918-82c1-6b80c12df3bb